

[Advocaten](#) • [Fiscalisten](#) • [Notarissen](#)

Terugval vruchtgebruik voor langstlevende: planning aangewezen!

11/05/2018 • [Voeg reactie toe](#) • door Jubel

Geschreven door Jubel

Op 1 september 2018 treedt de nieuwe Erfwet van 31 juli 2017 (B.S. 1 september 2017) tot modernisering van ons erfrecht in werking. De fiscale impact van deze modernisering van ons erfrecht wordt op de valreep duidelijk. De Vlaamse Ministerraad heeft immers een voorontwerp van decreet tot modernisering van de erfbelasting goedgekeurd. Opmerkelijk in dit ontwerpdecreet is dat het nieuwe wettelijk voortgezet vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot of partner voortaan aan erfbelasting wordt onderworpen, daar waar terugval van vruchtgebruik voor de langstlevende uitdrukkelijk van erfbelasting wordt vrijgesteld. Een aandachtspunt voor zowel bestaande als toekomstige familiale regelingen!

Wettelijk voortgezet vruchtgebruik langstlevende

In het **huidige erfrecht** kan de langstlevende echtgenoot of partner de **inbreng** eisen van **schenkeningen gedaan zonder vrijstelling van inbreng**. Aan de langstlevende komt **erfrechtelijk het vruchtgebruik** op deze schenkingen toe, en dat **zonder erfbelasting**. Dit kon leiden tot onvoorziene situaties. Denk maar aan de situatie waarbij de langstlevende echtgenoot alsnog het vruchtgebruik kan opeisen op schenkingen gedaan door de vooroverleden echtgenoot aan kinderen uit een eerder huwelijk.

Door de **nieuwe Erfwet** wordt deze inbrengverplichting van het vruchtgebruik ten aanzien van de langstlevende echtgenoot of partner afgeschaft, ongeacht of het een schenking met of zonder vrijstelling van inbreng betreft.

In plaats daarvan voorziet de nieuwe Erfwet in een **wettelijk voortgezet vruchtgebruik** voor de langstlevende echtgenoot of partner. Aan de langstlevende komt voortaan het vruchtgebruik toe op de schenkingen door de vooroverleden echtgenoot of partner gedaan met voorbehoud van vruchtgebruik. Voorwaarde is dat de langstlevende echtgenoot of partner reeds die hoedanigheid had op het moment van de schenking. De wetgever gaat er immers vanuit dat met het voorbehoud van vruchtgebruik een bepaalde levensstandaard wordt beoogd voor zowel de schenker als diens echtgenoot of partner; het wettelijk voortgezet vruchtgebruik voorziet in een behoud van deze levensstandaard voor de langstlevende. Dit wettelijk voortgezet vruchtgebruik geldt niet voor schenkingen gedaan voor 1 september 2018 met vrijstelling van inbreng.

Opmerkelijk is dat dit wettelijk voortgezet vruchtgebruik aan **erfbelasting** zou worden onderworpen, in tegenstelling tot hetgeen op vandaag geldt voor het erfrechtelijk vruchtgebruik op ingebrachte schenkingen. Dit blijkt uit het voorontwerp van decreet tot aanpassing van de erfbelasting aan de nieuwe Erfwet. Heeft het wettelijk voortgezet vruchtgebruik betrekking op de schenking van de gezinswoning dan geldt hiervoor tevens de vrijstelling van erfbelasting tussen echtgenoten.

Terugval vruchtgebruik langstlevende

In een schenking kan tevens uitdrukkelijk worden voorzien in een terugval van het voorbehouden vruchtgebruik aan de langstlevende echtgenoot of partner van de schenker. Dit betreft een opvolgend vruchtgebruik onder opschortende voorwaarde van overlijden van de schenker.

Op vandaag wordt deze terugval van vruchtgebruik **onderworpen aan erfbelasting**. Het fictie-artikel 2.7.1.0.3, 3° V.C.F. bepaalt immers dat alle schenkingen onder opschortende voorwaarde of termijn van overlijden van de schenker voor de heffing van de erfbelasting alsnog aan de nalatenschap van de schenker worden toegevoegd. Dit geldt volgens VLABEL voor zowel geregistreerde als niet-geregistreerde schenkingen. Voorheen meende de federale belastingadministratie dat de terugval van vruchtgebruik bedongen in een niet-geregistreerde schenking (bijvoorbeeld schenking voor Nederlands notaris) niet onder het toepassingsgebied van dit fictie-artikel viel, en bijgevolg niet werd onderworpen aan erfbelasting.

Door het voorontwerp van decreet tot hervorming van de erfbelasting wordt de terugval van vruchtgebruik echter uitdrukkelijk uitgesloten van de toepassing van het fictie-artikel, en bijgevolg **niet langer onderworpen aan erfbelasting** maar (bij aanvaarding ervan) aan schenkbelasting.

Indien het voorontwerp van decreet wordt aangenomen, verdient het dus aanbeveling in de schenkingsakte te voorzien in een terugval van het vruchtgebruik. Deze bedongen terugval wordt in dat geval immers niet langer onderworpen aan erfbelasting, daar waar het wettelijk voortgezet vruchtgebruik voortaan wel aan erfbelasting wordt onderworpen.

Aanwas vruchtgebruik langstlevende

Doen echtgenoten of partners **gezamenlijk een schenking met voorbehoud van vruchtgebruik** voor zichzelf en voor de langstlevende onder hen, dan wordt deze aanwas van vruchtgebruik voor de langstlevende **noch aan erfbelasting noch aan schenkbelasting onderworpen**. De langstlevende bekommt immers het vruchtgebruik ingevolge een beding ten behoeve van zichzelf opgenomen in de schenkingsakte. Dit wordt nogmaals onderstreept in de Memorie van Toelichting bij het voorontwerp van decreet tot modernisering van de erfbelasting.

Auteurs: mr. Anouck Sandra & mr. Hanne Martens